

“Ένα εμπόδιο σε αυτά μπορεί να είναι η παράδοση κάθε λαού”

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Ή λαϊκή παράδοση - ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ Περιοδικού Ε.Ρ.Ω. (ΕΝΩΜΕΝΗ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ), Τεύχος 39.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ:

Πηγή αστέρευτης έλπίδας καί άπαντοχής ό Κωστής Παλαμάς, μέ τήν θερμή πίστη του στό μέλλον τής Έλληνικής Φυλής, στό ποίημά του “Οί Πατέρες”, αφήνει τήν ιερή παρακαταθήκη στην νέα γενιά, γιά γόνιμη έπαφή μέ τό παρελθόν, τήν παράδοση, χρησιμοποιώντας έναν τρόπο άλληγορικό, πού έχει ξρειασμα στην φύση:

Παιδί τό περιβόλι μου πού θά κληρονομήσης

ὅπως τά βρῆς κι ὅπως τό δῆς νά μήν τό παρατήσης.
Σκάψε το ἀκόμα πιό βαθιά καί φράξε το πιό στέρεα
καί πλούτησε τήν χλώρη του καί πλάτυνε τήν γῆ του,
κι ἀκλάδευτο ὅπου μπλέκεται νά τό βεργολογήσης,
καί νά τοῦ φέρνης τό νερό τό ἀγνό τῆς βρυσομάννας
κι ἄν ἀγαπᾷς τ' ἀνθρωπινά κι ὅσα ἄρρωστα δέν εἶναι
ρίξε ἀγιασμό καί ξόρκισε, τά ξωτικά νά φύγουν
καί τήν ζωντάνια σπεῖρε του μ' ὅσα γερά δροσάτα.
Γίνε ὀργοτόμος, φυτευτής, διαφεντευτής ...
(Κωστή Παλαμά, “Οἱ Βωμοί”, 1915).

Ἡ παράδοση εἶναι τό σύνολο τῶν πολιτιστικῶν στοιχείων πού δημιουργήθηκαν στό παρελθόν καί τά ὁποῖα εἴτε μέ τόν γραπτό, εἴτε μέ τόν προφορικό λόγο παραδόθηκαν ἀπό γενιά σέ γενιά, γιά νά φτάσουν στό σήμερα.

“Ἡ παράδοση εἶναι ἀναμονή καί ὑπόσχεση ενός καλύτερου μέλλοντος”, εἶχε πῆ ὁ Χέγκελ. Δέν εἶναι παρελθόν, ἀλλά ἕνα παντοτινό παρόν, δυναμική προβολή τῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ χθές στήν ὀθόνη τοῦ σήμερα. Δέν εἶναι ἀνάμνηση, ἀλλά ζωντανή οὐσία, ὑλικό δηλαδή, μέ τό ὁποῖο κτίζεται τό πολιτιστικό οἰκοδόμημα καί στό παρόν καί στό μέλλον: γιατί πολιτισμός σημαίνει συνέχεια· καί τήν συνέχεια αὕτη ἐκφράζει ἡ παράδοση, ἡ συμπύκνωση τῆς ἐμπειρίας ενός ἔθνους σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς δράσης.

Ἡ παράδοση διακρίνεται σέ λόγια καί λαϊκή. Στήν λόγια παράδοση ἀνήκουν δημιουργήματα ἐπώνυμων δημιουργῶν. Οἱ γνώσεις, οἱ σκέψεις, τά αἰσθήματα καί τά ἔργα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, παραδίδονται, συχνά, ὄχι μόνο μέ τήν ὑπογραφή, ἀλλά καί μέ τήν σφραγίδα μιᾶς προσωπικότητας. Στήν λαϊκή παράδοση ἀνήκουν ὅλα ὅσα παραδίδουν οἱ παλαιότερες γενεές ἀπό τήν καθημερινή ζωή τους, τήν ἐργασιακή, τήν ἐορταστική ὅσο καί τήν πένθιμη, στίς ἐπόμενες γενεές μέ τόν λόγο, μέ τό παράδειγμα καί μέ τήν τέχνη Ὅτι εἶναι καί στήν λαϊκή παράδοση ὁ δημιουργός, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐμπνέεται τό ἔργο· ταυτίζεται, ὅμως, μέ τήν

κοινωνία, όπου ζει. Μέ το έργο του εκφράζει τις αντιλήψεις της κοινωνικής ομάδας, στην οποία ανήκει. Το έργο του περνά στην χρήση των πολλών, οι οποίοι τό κατεργάζονται καί τό προσαρμόζουν, ακόμη περισσότερο, στο κοινό αίσθημα. Στην λαϊκή παράδοση, ή ποίηση, οι τέχνες, ή λαϊκή σοφία δέν είναι προνόμιο των ολίγων, αλλά κατόρθωμα καί κτήμα των πολλών.

Άφετηρία, ξεκίνημα της λαϊκής παράδοσης είναι, συνήθως, οι τελευταίοι αιώνες της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Στους αιώνες αυτούς, καθώς καί στους χρόνους της Τουρκοκρατίας πού ακολούθησαν, ή λόγια παράδοση ύποχωρεί καί επικρατεί, όπως είναι φυσικό, ο λαϊκός πολιτισμός. Η Ίερά Παράδοση είναι θεμελιώδης πηγή της Χριστιανικής πίστης, ή οποία αναπτύσσει στην ζωή της Έκκλησίας τό περιεχόμενο της Αγίας Γραφής καί της γενικότερης αποστολικής παρακαταθήκης. Ο 21ος αιώνας βρήκε την ανθρωπότητα στην αρχή μεγάλων αλλαγών στόν πολιτισμό των λαών.

Όλοι κάνουν λόγο για την παγκοσμιοποίηση. Αυτό σημαίνει ότι επικρατεί σιγά-σιγά, παγκόσμια, ένα όμοιο οικονομικό σύστημα. Αλλά ή οικονομία επηρεάζει, σέ πολύ μεγάλο βαθμό, τόν πολιτισμό. Έτσι, αν επικρατήσει σέ όλον τόν κόσμο τό ίδιο οικονομικό σύστημα, θά επικρατήσει καί ένας όμοιόμορφος πολιτισμός.

Ένα εμπόδιο σ' αυτά μπορεί νά είναι ή παράδοση κάθε λαού. Γι' αυτό, κάθε λαός, μαζί μέ τό ενδιαφέρον του για τό παρόν του καί για τό μέλλον του, πρέπει νά ενδιαφέρεται καί γι' αυτό πού τοῦ ἔχει παραδοθῇ ἀπό τό παρελθόν του. Η παράδοσή του έρχεται ἀπό εποχές, πού δέν υπήρχε ή τωρινή παγκοσμιοποίηση της οικονομίας καί τοῦ πολιτισμοῦ. Καί οι πολιτισμοί των λαών μπορούσαν νά είναι διαφορετικοί.